Sparebankforeningen
The Norwegian Savings Banks Association

Bankenes sikringsfonds Høstkonferanse 20.– 22. september 2009

Banklovkommisjonens lovendringer på finansområdet.

v/avd.dir. Olav Breck

Avgitt

Banklovkommisjonen - utredninger

1 (1994)	Finansavtaleloven
2 (1995)	Banksikringsloven
3 (1996)	Betalingssystemloven
4 (1998)	Finansforetak m.v. (institusjonelle forhold)
5 (1999)	Oppkjøp og inndriving av fordringer (inkassoloven)
6 (2001)	Finansforetak m.v. (virksomhetsforhold I)
7 (2001)	Ny livsforsikringslovgivn.
8 (2002)	Finansforetak m.v. (virksomhetsforhold II)
9 (2002)	Oppsigelse m.v. av forsikringsavtaler
10(2003)	Konkurranse i kollektiv livsforsikring
11(2003)	Kjønns- og aldersnøytralitet i kollektive pensjonsordninger
12(2004)	Pensjonskasselovgivn.
13(2005)	Obligatorisk tjenestepensjon
14(2006)	Fellespensjonskasser
15(2006)	Kredittforening som konsernspiss
16(2007)	Frarådingsplikt etter kredittkjøpsloven
17(2007)	Meglerprovisjon i forsikring
18(2007)	Skattebegunstiget individuell pensjonsordning
19(2008)	Eierkontroll i finansinstitusjoner
20(2008)	Skadeforsikring
21(2008)	Nettbasert betalingsoverføring
22(2009)	Kapital- og organisasjonsformer i sparebanksektoren m.v.

Rammen for nye sparebankregler

- Avklaring av viktige rammebetingelser for sparebankene m.h.t. egenkapitalinstrumentet og organisasjonsformer.

  ”Sparebankutredningen” avgitt 9. januar. Ot.prp. nr. 75 (2008-2009). Lov 19. juni 2009 nr. 46.

  Ikrafttreden 01.07.2009. Samtidig ny forskrift om egenkapitalbevis 29. juni 2009 nr. 913, også iverksatt med virkning fra halvårsskiftet.

Samlelov om finansforetak

- Opprinnelig hovedmandat
- Foreligger et omfattende råutkast, til dels basert på tidligere utredninger. Vil erstatte begge banklover, finansieringsvirksomhetsloven, deler av forsikringsvirksomhetsloven samt en god del forskriftstoff.
- En betydelig utfordring ligger i utarbeidelse av lovmotiver /-forarbeider.
- Sluttetappen startet opp for fullt i februar – utk. samlelov avgis trolig på nyåret 2010, herunder selvsagt teknisk inkorporert nye regler for bl.a. sparebanker.

MEN: 2 tilleggsmandater fra sommeren 2009:

1. Som ”del av samleloven” om finansforetak også utrede revisjon av banksikringsloven fra 1996 m/forskrifter

- innskytergaranti, avgiftsproblematikk, filialmedlemskap, relevante EU-direktiver m.v.
- tas som egen utredning (NOU) i etterkant av samleloven, dvs i løpet av 2010, kanskje allerede 1. halvår. Vil senere bli inkorporert som en del av samleloven.

MEN: 2 tilleggsmandater fra sommeren 2009 forts.:

2) Utrede og foreslå endringer i pensjonslovene (lov om foretakspensjon, - innskuddspensjon, - obligatorisk tjenestepensjon) med sikte på tilpasninger til nylig vedtatte endringer i lov om folketrygd og AFP-ordningen.

   Frist: 30.04.2009. Her er tale om lovendringer som skal være på plass fra 01.01.2011.

.

Lovdelen – 54 paragrafer

→ Nye kapitler (midlertidig inntatt i finansieringsvirksomhets-loven).

Kap. 2 b. Kapitalforhold. Eierandelskapital / egenkapitalbevis.

Kap. 2 c. Struktur- og foretaksendringer i finansinst. som ikke er organisert i aksjeselskapsform.

Kap. 2 d. Finans- og sparebankstiftelser

→ Opphevet spbl.§§ 2 annet ledd, 28 og 47 pluss vesentlige deler av grunnfondsbevisforskriften. *Aksjelovgivn. som normdannende "bakteppe".* Spesifikke henvisninger.

→ Ny egenkapitalbevisforskrift.

Grunnfondsbevis – ny terminologi

- Egenkapitalbevis
- Eierandelskapital

Markant skille
fra ”grunnfonds”-begrepet

→ Siktmål å få bedre fram at dette er en kapital som gir *eierbeføyelser* og som et godt stykke på vei kan likestilles med aksjer i allmennaksjeselskaper. ”Equity certificates” , ”equity share capital”.

Egenkapitalbeviset:

- Det er langt på vei nå blitt et nytt rammeverk for dette egenkapitalinstrumentet (herunder håndteres ”utvanningsproblemet”) slik at det anses markedsmessig tilfredsstillende for sparebanker med behov for tilførsel av ny kapital både i det nasjonale og internasjonale verdipapirmarkedet og

- samtidig er det ment å være et egnet instrument i forbindelse med strukturendringer etter de ulike modeller som ble beskrevet i Rammevilkårutvalgets utredning.

Eierandelskapitalen - utvanningsspørsmålet

En hovedutfordring: Det problem at grunnfondsbeviskapitalens prosentvise andel av summen av grunnfondskapitalen og grunnfondsbeviskapitalen, gradvis reduseres.

- Løsning

Innfallsvinkel:

→ Opprettholde den forholdsmessige fordeling - ***eierbrøken*** mellom de to *kapitalklassene:*

- eierandelskapitalen (inkl fonds)
- grunnfondskapitalen (inkl fonds)

- Overskudd / utbytte, jf. § 2 b – 18. Opphør av den kvantitative gavegrense til allmennyttige formål. "Forsvarlighetsprinsippet" vil nå gjelde. Kredittilsynets rolle, jf. ved utdeling av gaver og kontantutbytte utover 30 hhv 60 pst av overskuddet.

Overskudd i sparebanker uten eierandelskapital

Jf. § 2 b – 27

→ ”Utbyttemidler” = gaver / gavefond / stiftelse

→ allmennyttige formål

i.h.t. vedtekter og innenfor rammen av ”forsiktig og god forretningsskikk”, jf. ”forsvarlighetsprinsippet” i § 2b-18.

Nærmere om egenkapitalbevis /eierandelskapital

Utstedelse av egenkapitalbevis:

1) Ved tegning i markedet.

2) Ved *konvertering* av grunnfondskapital til eierandelskapital. Overføres en stiftelse, evt. inngår som vederlag ved erverv av annen finansinst. / eller av virksomhet i annen finansinst.

- Eierinnflytelse: min 1/5, maks 2/5. Vedtektene kan fastsette *særlige flertallskrav* ved visse typer beslutninger (for eksempel sammenslåing, omdanning).
- Nye "standardvedtekter" fra Kt. under utarbeidelse i dialog med Spb.for.

Kapitalforhold

- Generell del om de ulike kapitalformer i finansinstitusjoner.

- Hovedregler for ansvarlig kapital i finansforetak så vel i *aksjeselskaps* form som i *ikke-aksjeselskaps* form.

- Aksjekapital, grunnfondskapital, eierandelskapital, preferansekapital (jf.preferanse-egenkapitalbevis), fondsobligasjonskapital, ansvarlig lånekapital.

- Regler om prioritetsrekkefølgen / kapitalformenes rolle ved dekning av underskudd.

Aktualisert i forbindelse med lov / forskrift om Statens finansfond

NB! ➡ Sentralt for egenkapitalbevisets stilling at prioritetsrekkefølgen er beholdt ved underskuddssituasjoner/ avvikling - §§2b-20 jf. 2b-4 og 2b-3. Se også forskriften §11.

Foretaksaksendringer / modeller, jf. kap 2 c.

→ Åpnes for et mer fleksibelt rammeregelverk slik at spb. kan gjennomføre ønskede og nødvendige foretaks- og strukturendringer:

Foretaksendringer gjennom fusjon / fisjon, virksomhetsoverdragelse, omdanning, avvikling, evnt. kombinasjoner av disse.

→ Generelle krav til beslutningsgrunnlag (plan)/ vedtak. Konsesjon

NB! Grunnfondsbank / egenkapitalbevisbank som hovedmodeller (eksplisitt forutsatt i mandatet)

Strukturspørsmål / modeller

Fra Rammevilkårutv:

- Terramodellen
- Hallingdalmodellen
- Møre – Tingvoll

Stiftelser og egenkapitalbevis sentrale "verktøy". Strukturelle løsninger innenfor rammen av grunnfondsbank / egenkapital-bevisbank

- Aksjemodellen

Stiftelser og aksjer. Omdanning i praksis begrenset til kapitalmessig behov

Terra- modellen

Se §§ 2c – 3/2c - 4.

Sammenslåing av tradisjonelle spber, uten utstedelse av egenkapitalbevis. Fordelingsnøkkel i vedtektene mht. grunnfond og overskudd i forhold til bankens kapital ved sammenslåingen. Denne ”fingerte” delingen av banken åpner for forholdsmessig fordeling av gaver til det området den enkelte bank har drevet sin virksomhet. (Motvirke ”bygderan”-effekten).

Møre - Tingvoll

Se § 2 c - 4(1), jf § 2 c – 12(2).
Sammenslåing gjennom virksomhetsoverdragelse (kjøp av ”innmat”). Vederlag i form av egenkapitalbevis som overføres til en stiftelse opprettet av overdragende bank. Avvikling av banken.

Overtakende bank kan være egenkapitalbevisbank fra før, eller bli det gjennom konvertering av del av grunnfondskapitalen (jfr Hallingdalmodellen).

Konsesjon for aksjebanks ”kjøp” av sparebanks virksomhet (grunnfondsbank/egenkapitalbevisbank) skjer etter samme vurderingskriterier som ved omdanning, se § 2 c – 8 (2) jf.§ 2 c -13 (3).

➡ P.t. 2 søknader om konsesjon til behandling: Møre - Tingvoll og Vest – Sauda. Positiv innstilling fra Kt overfor Fd.

Hallingdalmodellen

§ 2 c - 4(1)

Grunnfondsbank → egenkapitalbevisbank gjennom konvertering av vesentlig del av grunnfondskapitalen, der egenkapitalbevisene tilordnes en stiftelse.

→ Flere banker gjør dette parallelt med etablering av tilhørende lokale stiftelser og fusjoner av bankene.

→ Kombinasjon av Hallingdal / Møre-Tingvoll med èn overtakende bank og virksomhetsoverdragelser mot oppgjør i egenkapitalbevis, påfølgende stiftelsesetableringer og bankavviklinger.

Telemarkmodellen

Basert på et opplegg hvor to eller flere sparebanker omdannes til aksjeselskaper og deretter slår seg sammen (fusjonerer) i et nytt aksjeselskap (aksjesparebank). Parallelt med omdanningen etablering av stiftelser som eier samtlige aksjer.

→ Aksjevarianten av Hallingdalmodellen, men betinger omdanningsadgang, jf. § 2c-13.

→ Omdanningsadgangen snevret inn. Det skal ved skjønnsutøvelsen bla vektlegges at "sparebanker som hovedregel bør være organisert som vanlig sparebank eller som sparebank med eierandelskapital". Behovet for tilgang til kapital forutsettes å være hovedbegrunnelsen.

Finans- og sparebankstiftelser

§§ 2d - 1 til 2d – 5 fellesregler for finansstiftelser,
inkl sparebankstiftelser. Spbstiftelse er finansstiftelse opprettet av en spb. Påbud om bruk av spbbegrepet i sitt navn. §§ 2d - 6 til 2d – 9 særregler for sparebankstiftelser.

Tidligere nedre 10 pst. eierandel for stiftelsen videreført
mht. navnebruk for den omdannede banken (aksjesparebanken).

Mht. stiftelsen, kan denne videreføres som sparebankstiftelse undergitt Kts tilsyn selv om eierandelen faller under 10 pst. – da avhengig av Kts skjønn, if.§2 d - 5(3). Kan bli aktuelt å konvertere til alm. stiftelse undergitt tilsyn av Stiftelsestilsynet.

Stiftelsens organer

Generalforsamling. Skal avspeile kundestrukturen (finansinst), andre interessegrupper og samfunnsmessige interesser tilknyttet stiftelsen. Ingen spesifiserte lovkrav mht fordelingen mellom interessegrupper.

Styret velges av generalforsamlingen. Styret kan tilsette daglig leder.

→ Eierinnflytelse (Corporate Governance). Ansatte / tillitsvalgte i stiftelsen er valgbare bl.a. til bankens styre. Maks inntil 1/3 av bankens styre /gen.fors.

Stiftelsens virksomhet

- Forvalte egenkapitalbevis / aksjer tilført ved opprettelsen, herunder avkastning. Tegne, kjøpe, selge.
- *Spbstiftelse*: Skal videreføre spbtradisjonen og ha et langsiktig og stabilt formål med sitt eierskap.
- *Spbstiftelse*: Vedtak om *nedsalg* av egenkap.bevis / aksjer krever kvalifisert flertall i generalforsamlingen.
- *Spbstiftelse:* Overskudd som gaver til allmennyttige formål, "særlig for å fremme utviklingen i områder hvor den kapital som er tilført stiftelsen da den ble opprettet, er frembragt".